

Hvad er en nationalpark ?

Nepenthes 21. Februar 2005

Hvad er en nationalpark?

På baggrund af anbefalinger i OECDs og Wilhjelms-udvalgets rapporter diskuterer vi nu nationalparker i Danmark. Hvad er så en nationalpark? Begrebet nationalpark er internationalt defineret af IUCN (The World Conservation Union) som kategori 2 i listen over typer af fredede områder (min understregning):

Kategori II Nationalpark: Naturbeskyttelsesområde primært forvaltet med henblik på beskyttelse af økosystemer og rekreation

Definition:

Naturligt område til lands eller vands, udpeget for at

- a) beskytte den økologiske integritet af et eller flere økosystemer for nuværende og fremtidige generationer
- b) udelukke ressource udnyttelse eller beboelse der strider mod udpegningens formål
- c) give grundlag for åndelig, videnskabelig, uddannelsesmæssig og rekreativ brug, der alle skal være miljømæssigt og kulturelt forenelige.

Forvaltningsformål

At beskytte naturlige og smukke områder af national og international betydning til åndelige, videnskabelige, uddannelsesmæssige og rekreative formål

At videreføre, i en så naturlig tilstand som muligt, repræsentative eksempler på fysiografiske regioner, biologiske samfund, genetiske ressourcer og arter, for at sikre økologisk stabilitet og diversitet

At forvalte besøg med inspirerende, uddannelsesmæssige, kulturelle og rekreative formål på et niveau der fastholder området i en naturlig eller næsten naturlig tilstand

At eliminere og derefter forhindre ressource udnyttelse eller beboelse, der strider mod områdets udpegning

At opretholde respekt for de økologiske, geomorfologiske, hellige eller æstetiske karakteristika der førte til områdets udpegning

At tage med i betragtning indfødte folks behov, inklusive ressourcebrug på subsistens niveau, så længe det ikke strider mod de andre forvaltningsformål

Retningslinier for udvælgelse

Området bør indeholde et repræsentativt udsnit af naturlige regioner, fænomener eller landskaber, med dyre og plantearter, habitater og geomorfologiske områder af speciel åndelig, videnskabelig, uddannelsesmæssig, rekreativ eller turistmæssig betydning

Området bør være stort nok til at indeholde et eller flere hele økosystemer der ikke er ændret grundlæggende af nuværende menneskelig beboelse eller benyttelse

Organisatorisk ansvarlighed

Ejerskab og forvaltning bør normalt forestås af den højeste nationale kyndige myndighed. Det kan dog også blive betroet et andet niveau af myndighed, et råd af indfødte folk, en forening eller en anden lovligt etableret enhed, der er dedikeret til langsigtet naturbeskyttelse.

(Oversat fra Guidelines for Protected Area Management Categories (1994), som findes på www.iucn.org)

Til sammenligning er de øvrige kategorier i IUCN's liste over typer af fredede områder:

Kategori I: (Strengt) Naturreservat eller Vildmarksreservat:

Naturbeskyttelsesområde forvaltet alene af hensyn til naturbeskyttelse eller videnskab.

Kategori III: Naturmonument: Naturbeskyttelsesområde hovedsageligt forvaltet med henblik på specifik enestående naturværdi.

Kategori IV: Habitat/arts forvaltningsområde:

Naturbeskyttelsesområde forvaltet hovedsageligt for bevaring af arter eller habitater gennem forvaltning.

Kategori V: Beskyttet Landskab: Fredet område forvaltet hovedsageligt for landskabs beskyttelse og rekreative muligheder.

Kategori VI: Forvaltet ressource beskyttelsesområde: Område hovedsageligt forvaltet for at sikre bæredygtig anvendelse af naturlige økosystemer

Kald naturbeskyttelsesområder ved rette navn

Det er vigtigt at kategorisere fredede områder korrekt, så a) områdets ansvarlige forvaltere ved, hvad de skal gøre b) de besøgende ved, hvad de kan forvente og c) dem der foretager miljøanalyser og planlægning ved, hvilken grad af beskyttelse økosystemer, dyr og planter nyder i hvert område. OECD opfordrede til forvaltningsplaner og statistikker for fredede områder i Danmark. Dette arbejde bliver nemmere, hvis vi navngiver og forvalter efter de internationale retningslinier.

Nogle fordele ved en nationalpark

Vi beskytter smuk, vild natur - eventuelt med store planteædere og rovdyr, der igen bliver hjemmehørende her.

Vi får nye muligheder for friluftsliv, uddannelse og forskning.

Vi får mulighed for mere naturturisme og flere jobs i den sektor.

Erfaringer viser at nationalparker oftest er en god nationaløkonomisk investering.

Nepenthes nationalpark forslag

findes på www.nepenthes.dk